

Beste Raad,

Via deze weg willen we u informeren over de recente aanpassingen van de Provinciale Verordening Romte 2014. Deze ontwikkelingen hebben betrekking op de onderwerpen windenergie en zonne-energie.

Windturbines

Op 25 november 2019 heeft uw raad een zienswijze vastgesteld met betrekking tot de Provinciale Omgevingsvisie. Daarbij heeft de raad een amendement aangenomen met betrekking tot windenergie. In lijn daarmee heeft het college ook een zienswijze gegeven op de aanpassing van de Verordening Romte 2014 met betrekking tot het onderwerp windturbines. In de zienswijzen vanuit Heerenveen verzochten we de provincie concreet om meer ruimte te bieden voor kleine windmolens ten behoeve van lokale gebruikers zoals energiecoöperaties en ruimte te bieden voor nieuwe dorpsmolens, zodat in meer dorpen initiatieven kunnen worden ontwikkeld voor lokale energieopwekking. Ook verzochten we, voor kleine windmolens, om een kortere procedure met een binnenplanse afwijking, waarbij de afweging over de inpassing alleen op gemeentelijk niveau plaatsvindt.

Op 11 mei 2020 heeft de Gedeputeerde Staten de Verordening Romte Fryslân 2014 (windturbines) vastgesteld.

In een reactienota geeft de provincie nu een reactie op de ingediende zienswijzen. De stukken zijn te vinden via de Besluitenlijst van 11 mei¹.

Samengevat geeft de provincie de volgende reactie op de zienswijzen:

- De provincie verwacht dat de windturbines die al in Fryslân staan samen voldoende zijn om de bijdrage aan duurzame energieopwekking te halen die van ons gevraagd zal worden. De provincie is daarom niet voornemens om meer ruimte te creëren voor extra windturbines. De provincie beseft zich dat dit een beperking is voor de RES. Zij geeft aan dat voor het behalen van de doelen in 2030 geen extra windmolens nodig zijn. Dit geldt ook voor de windturbines tot 15 meter.
- Er wordt geen extra ruimte geboden voor nieuwe dorpsmolens.
- Bij toepassing van windturbines met een hoogte tot 15 meter wordt wel meer ruimte gegeven voor de combinatie van zon en wind, zolang de huidige netaansluiting gebruikt kan blijven worden. Het is voor een agrarisch bedrijf dus niet mogelijk om energie te leveren aan een lokaal initiatief, bijvoorbeeld een postcoderoos project.
- De provincie laat de eis voor een uitgebreide procedure voor kleine windturbines los, mits gemeenten de provincie tijdig bij een aanvraag betrekken. Op grond van Bijlage II artikel 4 Bor kan een tijdelijke vergunning worden afgegeven.

Zonneparken op Land

Op 27 mei 2020 heeft de Provinciale Staten ingestemd met het 'Vorbereidingsbesluit Zonneladder Fryslân'². De zonneladder zou in de (nieuwe) Omgevingsverordening als sturingsinstrument worden ingezet. Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld, zal de in voorbereiding zijnde Omgevingsverordening niet in werking treden per 1 januari 2021. De provincie vindt echter

¹ https://www.fryslan.fr/bestuur/besluiten-gedeputeerde-staten_3247/item/besluitenlijst-gedeputeerde-staten-11-mei-2020_22108.html

² https://www.fryslan.fr/beleidsthemas/voorbereidingsbesluit-zonneladder_44400/

het behoud van landbouwgrond van belang. Daarom bereidt de provincie nu een wijziging op de (bestaande) Verordening Romte 2014 voor, waarin aangescherpte regels ten aanzien van het zonnebeleid zullen worden opgenomen. Deze aanscherping is met name van toepassing op zonneparken op landbouwgrond.

Met het recente voorbereidingsbesluit worden er geen zonneparken op landbouwgrond toegestaan, vanaf 4 juni jl. totdat de wijziging van de Verordening Romte in werking is getreden. De provincie verwacht voor de zomer 2020 de wijziging van de Verordening Romte ter inzage te kunnen leggen. Zodra de wijziging van de verordening is vastgesteld, zullen nieuwe aanvragen hier aan getoetst worden. In de tussentijd kunnen er geen nieuwe vergunningen worden afgegeven.

Concreet betekent dit dat *reeds ingediende* vergunningaanvragen voor zonneparken op landbouwgrond behandeld kunnen worden op basis van de *bestaande* Verordening Romte. Nieuwe aanvragen voor zonneparken op landbouwgrond kunnen echter niet behandeld worden totdat de wijziging ter inzage wordt gelegd. Vanaf dat moment kan weliswaar gestart worden met de voorbereiding en vooroverleg met de provincie, maar kan een vergunning niet worden afgegeven. Een eerste inschatting is dat nieuw ingediende aanvragen voor zonneparken op landbouwgrond niet voor 1 januari 2021 vergund kunnen worden.

Consequenties voor projecten in Heerenveen

Voor de reeds vergunde projecten (Omweg, Akkrum, Geluidswal A32 en Heerenveen-Zuid) heeft dit besluit geen gevolgen. Ook voor de twee lopende aanvragen op de zandwinplas Oudehaske heeft dit geen gevolgen.

Er speelt nog een aanvraag voor een zonnepark ten zuidwesten van de zandwinplas. Deze gronden hebben nu een agrarische bestemming. De provincie kan op dit moment nog geen uitsluitsel geven over de consequenties voor deze lopende aanvraag.

Voor het zonnepark van Klaverblad Noordoost is nog geen aanvraag omgevingsvergunning ingediend. De gronden waar het zonnepark voorzien is, hebben op dit moment een agrarische bestemming. Het is nog onduidelijk op welke wijze de implementatie van de zonneladder in de Verordening Romte gevolgen heeft voor het zonnepark op Klaverblad Noordoost, omdat dit onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling is en omdat de wijziging in de Verordening Romte nog niet definitief is uitgeschreven.

De belangstelling vanuit de markt (o.a. projectvoorbereiding) zal waarschijnlijk stil komen te liggen totdat grondeigenaren, ontwikkelaars en lokale energiecoöperaties meer duidelijkheid krijgen over wat wél en niet mag.

Gevolgen voor gemeentelijke doelstelling

In het duurzaamheidsprogramma zijn concrete resultaten opgenomen met betrekking tot de opwekking van zonne-energie. In 2022 realiseren we 75 hectare zonnepark. Op basis van de reeds vergunde zonneparken en zonneparken in procedure (exclusief Klaverblad Noordoost) realiseren we maximaal ca. 66,5 MW. Dit komt min of meer overeen met 75 hectare grondgebruik. Het voorbereidingsbesluit lijkt, mits 100% van de zonneparken gerealiseerd wordt, geen effect te hebben op dit korte-termijn doel. De doelen op langere termijn (40% duurzame energie in 2030 en energieneutraal in 2050) worden echter wel beperkt door de beoogde wijzigingen in de Verordening Romte. Om te komen tot 40% duurzame energie in 2030 is mogelijk een aanpassing en actualisatie van het gemeentelijk zonneparkenbeleid noodzakelijk. Bij een dergelijke actualisatie worden de opties voor nieuwe zonne-energie sterk beperkt door de provinciale wijziging.

Gevolgen voor de RES

In de regio Fryslân verkennen de overheden verschillende mogelijkheden om duurzame elektriciteit te realiseren. Er is in Fryslân nog geen overeenstemming over de bijdrage die Fryslân zou moeten of kunnen leveren aan de landelijke doelstelling om in 2030 35 TWh duurzame elektriciteit te produceren.

In de Concept RES is ervoor gekozen om de reeds bestaande en vergunde duurzame energieprojecten op te nemen, om zo meer tijd te creëren voor Friese ambities voor 2030 en 2050 en daarbij behorende inzet op opwekprojecten. Voor de Concept RES hebben deze aanpassingen van de Provinciale Verordening dus geen gevolgen.

In de vervolgstap naar de RES 1.0 wordt de verdere ambitie van de RES-regio Fryslân in vorm gegeven. Daarbij wordt gewerkt aan verschillende energiebouwstenen voor de opwekking van duurzame energie, passend bij de Friese landschapstypen. Aan de hand van deze bouwstenen kunnen bestuurders, belangenorganisaties en bewoners bespreken op welke wijze (onder welke randvoorwaarden) deze energiebouwstenen een plek kunnen krijgen in lokale situaties. Het doel hiervan is om hiermee het draagvlak vanuit inwoners en organisaties te verkennen en stappen te formuleren om naar 2030 (en 2050) toe te werken.

De aanpassingen van de Provinciale Verordening vraagt een explicieter afweging van de locaties, waarbij ruimtelijke belangen kwalitatief worden afgewogen. Het streven blijft tot een breed gedragen RES te komen.

Vervolg

Onmiddellijk nadat wij van bovenstaande situatie en gevolgen op de hoogte waren zijn we zowel ambtelijk als bestuurlijk in overleg getreden. Ook de komende tijd blijven wij in overleg om de exacte gevolgen te bepalen. Daarnaast wordt er bestuurlijk ingezet op het blijven werken aan het verwezenlijken van onze duurzaamheidsambities. Dit doen we via de VFG commissie Ruimte en Wonen, van waaruit ook een formele reactie op de besluitvorming is gegeven. Die reactie gaat met name in op het ontbreken van bestuurlijke afstemming en communicatie en het onvoldoende rekening houden met de impact van de besluiten op de opgaven Energietransitie (RES) en het ruimtelijk beleid. Daarnaast is er vanuit verschillende gemeenten via de voorzitter van de regiegroep RES actie ondernomen en vindt er overleg met de provincie plaats. Over de uitkomsten van de bestuurlijke inzet zal het college u later informeren.

Meer informatie?

Wij vertrouwen erop dat wij u hiermee een overzicht hebben kunnen bieden van de provinciale wijzigingen en de verwachte effecten op onze duurzame energieprojecten en –ambities van de gemeente Heerenveen.

Als u nog technische vragen heeft, kunt u contact opnemen met Rik Heijman door te bellen naar 06-38304843 of door een e-mail te sturen naar r.heijman@heerenveen.nl.

Met vriendelijke groet,

Rik Heijman

Projectleider Duurzaamheid